

CONCLUSIONS

Desarmar la història: Memòria Històrica, responsabilitat històrica i reconciliació

- L'experiència ens fa entendre l'ambigüitat terrible del progrés, ens fa entendre que barbàrie i progrés no es repel·len. Tenen en comú la naturalitat amb la que accepten l'existència de víctimes en la consecució dels objectius.

Sense *demonitzar* el progrés, cal posar atenció en l'ambigüitat i fer que prevalgui el seu sentit de servei a la humanitat i no pas al contrari.

- Hem de superar la història del s. XX que formava ciutadans per arribar a una història del segle XXI que formarà homes i dones dotats per a la convivència global.

- Hem d'explorar i explotar el binomi memòria i art en la pedagogia de la pau.

- Els mitjans poden ajudar a desarmar la història tot actuant com a recordatoris responsables que manegen el passat amb molt de compte i sense voluntat de confrontació.

- En una mediació, davant la complexitat en l'acostament a un conflicte, cal prioritzar el no afegir cadenes a les que ja havien en el passat.

- En una societat democràtica i plural, la història no pot ser solament una. La història ha d'avançar per a incorporar totes les visions i els grups, intentant arribar a una història més humanitzant i inclusiva.

- Hem de contribuir a desarmar la història amb la finalitat d'evitar que els greuges del passat reproduïxin ressentiments en el present; i més tenint en

**Edificar la Pau
al segle XXI**
Barcelona, 23, 24, 25
d'abril de 2012

compte que no som responsables d'aquests perquè no existíem i som resultat d'aquesta història.